

RESPEKT

WWW.RESPEKT.CZ

BABIŠŮV MUŽ POVEDE FINANČNÍ AGENCY

S MARKSOVOU-TOMINOVOU O JINÉ VÝCHOVĚ DĚtí

PROFIL: V KRÁLOVSTVÍ ALOISE HADAMCZIKA

JAK OPRAVIT MOZEK

CO SE DĚJE
V HLAVĚ PO
VÁZNÉM
ÚRAZU

ROČNIK XXV
10. - 16. 2. 2014 | 42 Kč
SKLADY/DE 2.400,- BEZ 2.20,-

CO SE NOSÍ Více vousů a méně holení

Kdyby nám generáli z Procter & Gamble zavolal dív, nemusel se teď tak divit. Na konci ledna zveřejnila tato firma hospodářské výsledky a vyplývá z nich značný pokles prodeje holitek a holících přípravků Gillette, největší a nejznámější značky s holěním, kterou vlastní právě tento kosmetický koncern. My jsme to ovšem rikali už dávno: muži se prostě neholi, protože si pak připadají vic jako muži. Což necheceme komentovat. Generálního hlavně zajímalo, proč si nekupují ty jeho žíletky. Jak kdo, zjistil jsme.

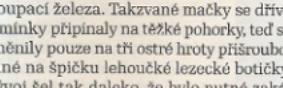
Zaprvé jsou tu hipsteři, kteří si nechali narušt plnovousy. Nezajímá je holení, ale fotí se mobilem a zavrhavat globální kapitalismus. Mají hodně řeči a nejméně jednu přítelkyni, jež jim na vousy máže kondicionér – kosmetika na plnovousy je na rozdíl od holitek slabně se rozvíjejici odvětrá. Voušáči si natrjaví různé vodičky a olejčinky na to, co jim roste na bradě, a at už je to cokoli, doufaj, že to bude lesklejší, hebčí a přítelkyním přijemnější.

Pak jsou tu pravá tafkové zvaní angrešti. Ve volném čase se věnují opravám automobilu a rodinným výletům a na pusty ostrov by si vzali lego. Holí se jen jednou za týden, a to nestejně lebkou i bradu, protože symetrie je uklidňuje. V čase ušetřeném za každodenní holení radši spravidla kouhoutek, za což jim manželka řekne šíuklo.

Pak tu máme extrémní adventuristy. Vždycky když se chtějí oholit, něco jim do toho vlez – musí běžet maraton nebo na ně spadne lavina. A pak tu jsou chlápi, jimž je to všechno jedno. V čase ušetřeném holení, stejně jako ve veškerém ostatním, si přejízdí dlaní po bradě, protože to hezky škrábe.

Co je všechno spojuje? Všichni se domnívají, že s vousy jsou ještě skvělejší než bez nich, což necheceme komentovat. A generálnemu vzkazují, že na jeho žíletce kašlou a af na ně kaše taky. Neslyšel to chudák rád, ale pak si dlouho zdíl rukou po bradě. Užival si, jak to škrábu.

- VKV -

Musí zvládnout sérii akrobatických pohybů tak obtížných, že by v podmínkách větších byly nemyslitelné. Roli ovšem hraje nejen síla a obratnost, ale také neutrální zdrojování vybavení. Cepín už dnes nevyypadá jako sekýra před 100 lety nebo krumpáček před 20 lety; kompozitové materiály a zvlášť pevná ocel dovolovaly zkroutit dva cepiny, každý pro jednu ruku, do neuvěřitelných hálk a drátek. Lezení s nimi je nyní jednodušší než bez nich. Lezecké záhádky cepin za sebemenší výstupek na umělé stěně, posune po němu ruku výše, na ni nasedne shora nohou, až se proplete jako opice, a dosáhne výš. Akci opakuje, dokud má sílu. Pak bezpečně spadne.

Podobný vývoj prodělával horolezecká stoupací železa. Takzvané mačky se dříve remínky připínaly na těžké pohorky, teď se zmenšíly pouze na tři ostré hroty přisluhované na špičku lehoučké lezecké botičky. Vývoj šel tak daleko, že bylo nutné zakázat stejně hroty na patách, protože lezení s nimi už bylo příliš lehké. Mačkám i cepinům uružily pravidla přesné rozměry, protože každý centimetr navíc dýmá velkou výhodu, "říká otec Lucie Hrozové a úspěšný trenér Libor Hroza. "Cepiny se před závodem vkládají do bedny přesných rozměrů. Když se do ní vejdom, je vše v pořádku. Jenže letos někdo vymyslel, že je tam bude strkat našikano, a mohl si tak přidat deset centimetrů délky, což znamenalo v rozpenutí obrovských 20 centimetrů navíc." Pravidla tedy od příštího roku uvádějí, že cepiny se posuzují položené naplocho.

Samořejejmí je normovaná bezpečná lezecká stěna, jištění pomocí lana a lanové brzdy a další požadavky na bezpečnost. Jaký je to rozdíl oproti horolezeckému v přírodě? Zatímco Pavlu Šábalinovi se v horách pozabírá desítky kamarádů a lezeckých partnerů, na umělých stěnách k něčemu takovému dojde pouze ve výjimečných případech, kdy někdo hrubě poruší bezpečnostní pravidla.

Biatlon závodníci měnili moderní technikou

Především závodníci měnili moderní technikou

pokládají účast na zimních olympijských hrách za vrchol karieri. K tému sportu patří i boby a biatlon, které rovněž výrazně změnily moderní techniku.

V roce 1902 uspořádali Němci závod vojenských hřídel, při němž se běhalo na lyžích a střílelo. Na třech předvále-

TECHNOLOGIE

S CEPÍNEM NA PŘEKLIŽCE

Moderní vybavení mění sporty natolik, že je někdy nutné jej zakázat

□ JAKUB TUREK

Kdo vyleze výš? (Lucie Hrozová na umělé ledové stěně)

Zasekává cepín do ledu, vyklání se do převisu, staví se na ostré hroty maček a opatrně se suně vzhůru. Lucie Hrozová je nejlepší českou horolezkyní a závodí se světovou špičkou o umístění na stupní vítězů. Nechteť spletat, v její disciplíně se soutěží skutečně odehrávají na přesně změřených a certifikovaných umělých stěnách, kde jejasné, kdo vyhrál. Zapomeňte na horské růžky a písokovcové věže. Ice climbing a dry tooling, neboli lezení po ledu, skále či umělé stěně s cepiny v rukou, se díky přesunu do uměle vytvořených podmínek dostalo na olympiádu do Sočí jako ukázkový sport.

Horolezeckti se už dvě desetiletí snaží prorazit na olympijské hry a jde při tom po stejně cestě, jakou už ostatní etablované sporty: pravidla se zpřesňují, zkoumají se, jak co nejlépe poměřovat výsledky. A také se zlepšuje bezpečnost účastníků.

Lucie Hrozová, nad jejím startem v Soči se kvůli finančním problémům vznášel v době uzávěrky článek otazník, kombinuje lezení po umělém ledě, pře-

kližce, zavěšených trámech a dalších překážkách. Zvítězí ten, kdo vyleze výš – než spadne a zhoupne se na jisticím laně. Její závody se odehrávají na věžích vytvořených z ledu, umělých kamenů a dřevěných konstrukcí, ať už v mrazu pod širým nebem či v mnoha patrových garážích horšských středisek. V příštích letech se patrně začne zavádět i na uměle mražených ledových stěnách, které se zatím používají k tréninku. Lze je vyrobit již při 25 stupních Celsia, nic tedy nebrání celoročnímu lezení.

Ve světovém ledovém lezení je nejznámější ruský horolezec Pavel Šabalín, dlouholetý organizátor závodů i šéf této disciplíny v Mezinárodní unii horolezeckých svazů (UIAA). Z extrémních provéstupů neznaměnnými stěnami na Kavkaze a v Himaláji se presunul na umělé stěny a bude soutěží i v Soči. Zatímco v horách bojoval celé týdny s počasím, lavinami, omrzlinami, sněžnou slepotou a nástrhami ledovců i skal, teď předvede desetiminutový výstup jen párkrát za sezonu, zato v plné síle.

Přechod na umělé stěny přitom vyžaduje zvýšení výkonnosti lezcu a lezky.

Dokonalé „příchytky“ v podobě cepin a „maček“.

ných a jedné poválečné olympiádě byly hřídky zatazeny dokonce jako ukázkový sport, ale nic víc z toho nebylo. Závodilo se s těžkými vojenskými zbraněmi v neuhráveném terénu, kde diváci nic neviděli. Součástí zimní olympiády se biatlon stal až v roce 1960 ve Squaw Valley a od té doby už byl programu nevypadl.

Změnilo se ovšem skoro všechno. Z mohutných vojenských flint se přešlo na sportovní malorážky, které zvládají všechni včetně žen a juniorů. Stíhl se jen na 50 metrů místo dřívějšího pětinášku, a střelníci lze tedy zřídit bez probíšků v jakémkoliv údolí. Lyžuje se bruslařským stylem a závody získaly na rychlosti.

I zde jsou nutné základy: Lyže nesmějí být kratší o více než čtyři centimetry oproti výšce závodníka a užší než 40 milimetrů. Také délku holí omezují pravidla tak, že nemohou být vyšší než biatlonista. Přitom na tvrdých upravovaných okruzech byly kratší lyže a delší hole výhodou.

Boby: drahé a exkluzivní

V roce 1898 přidali Angličané na zimních prázdninách ve Svatém Mořici k saním fidelný mechanismus a postavili tak první bob.

O 26 let později už bobisté bojovali v Chamonix na první zimní olympiádě. Závodilo se tehdy na přirozených cestách, pouze ve zvláště nebezpečných zatáčkách opatřených sněhovými mantinely. Vylejt z dráhy často končilo těžkým zraněním, nebo dokonce smrtí.

Ve třicátých letech minulého století dosahovaly boby na tehdejší nejdělsí evropské dráze v Tatranské Lomnici nejvyšší osmdesátikilometrovou rychlosť. Dnes se běžně jezdí přes 130 km/h a na nejrychlejší dráze světa ve Svatém Mořici jedou nejlepší posádky 145 km/h. Dokonale hladké a přesné vysoustružené ledové koryto je projektováno na bezpečnost, ale rychlou jízdu. Když pilot nezvládne zátačku, dostane se do oblouku nad sebou a bob se převrátí zpět do koryta. Závodník chrání příbly a kapotáz. Dráha je pokládána za náročnou bezpečnost, že se brzdí až za cílem, kdežto dříve museli současně zpomalovat i během jízdy.

Druhým důvodem obrovského zrychlení jsou sami sportovci. Mezi nimi se dnes najdou především sprinteré, kdežto dříve seděli v bocích nejčastěji těžcí atleti. Desetina vteřiny násoku na startu znamená třetíčku tolik v cíli.

Další setinu vteřiny naházejí bobisté díky materiálu. Odhaduje se, že mezi nejkalitnějšími a nejméně kvalitními boby, kteří jezdí závody, může být v cíli rozdíl až jedné vteřiny. Nože, na kterých bude jede, musí být vyrobeny z jednotlivé oceli, aby jednotlivě týmy neměly výhody proti ostatním. Dokonče se nesmí před závodem chladit a musí mít stejnou teplotu jako okolí, což měří těsně před startem rozhodčí. Přesto jsou nože pro bobisty feticemi, o něž se starají jako šamani – tajně, aby je soupeř neviděl. Leží na brousov specialistě, kterým se zároveň náškoku na startu znamená cenné zlomky sekund.

Sýčari a Němci do vývoje dávají neuvěřitelné peníze, roční rozpočty jejich sportovních federací se pohybují v mnoha desítkách milionů dolarů. Od nich ojeté boby a nože kupují závodníci druhého sledu, jako jsou například Češi, a potom boby putují dál až do nejnižších kategorií.

Zatímco biatlon vasadil na masivní členouku základnu a zlevňováním celého odtěvítí, boby se staly exkluzivní záležitostí pro páry vyvolených. ■

Autor je šéfredaktorem serveru Horydoly.cz.

70

RESPEKT 7 | 10. - 16. ÚNOR 2014

71